

ŞAHİTLİKTE ÖLÇÜ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi hakka hamdihî. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ hayrı halkihî seyyidinâ muhammedin ve âlihî, ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

لَا تَجُوزُ شَهَادَةُ خَائِنٍ وَلَا خَائِنَةٌ، وَلَا زَانٍ وَلَا
زَانِيَةٌ، وَلَا ذِي غِمْرٍ عَلَى أَخِيهِ فِي الْإِسْلَامِ

(ده. ق. عن عمرو بن شعيب عن أبيه عن جده)

RE. 468/7 (*Lâ tecûzü şehâdetü hâinin ve lâ hâinetin, ve lâ zânin ve lâ zâniyetin, ve lâ zî-gimrin alâ ahîhi fi'l-islâm.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Çok aziz ve muhterem kardeşlerim!

---

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı dünyada ve ahirette üzerinize olsun...

Allahu Teâlâ Hazretleri hulûlü ile müşerref olduğumuz Muharrem ayını, 1407. Hicri yılımızı cümlemiz hakkında, bütün İslâm âlemi hakkında hayırlı eylesin... Müslümanların bu sene içinde yüzünü güldürsün... Hayırlara muvaffak eylesin... Düşmanlara karşı muzaffer eylesin... Yolunda dâim eylesin, iki cihanda aziz eylesin.

Muhterem kardeşlerim!

Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek hadîs-i şeriflerinden yine muhabbete vesile olsun, güzel bir toplantı vesilesi olsun diye hadisleri bir demet okumak üzere toplanmış bulunuyoruz. Vesilemiz hadîs-i şeriflerin okunması... Asıl maksat muhabbet, Allah'ın rızasını kazanmak. Rabbimiz bizi rızasına vâsıl eylesin...

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına geçmeden önce üzerimizde hakları olan cümle büyüklerimiz; ahirete göçmüş olan cümle sevdiklerimiz; yakınlarımızın, mevtâmızın; hâsseten başta Peygamber SAS Efendimiz olmak üzere cümle sâdât ve meşâyih-ı turuk-u aliyyemizin ve halifelerinin, müridlerinin, muhiblerinin; Hocamız Mehmed Zâhid-i Bursevî'nin; bu hadisleri bize rivayet eden alimlerin, râvilerin ruhları için;

Uzaktan yakından bu hadisleri dinlemeye gelmiş siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin, yakınlarının, akrabasının, dedelerinin, analarının, babalarının, nenelerinin ruhları için;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, şehidlerin, gazilerin; cümle hayır hasenât sahiplerinin, bu camiyi bina etmiş olan İskender Paşa'nın ve bu caminin ayakta kalmasına, tamir görmesine, yenilenmesine yardımcı olmuş olan cümle hayır sahiplerinin; mânen imarını yapan siz cemaat kardeşlerimizin kendilerine ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Beldemizin medâr-ı iftihârı enbiyâ, evliyâ ve sülehânın; başta peygamberlerden Yûşâ AS – Beykoz'da medfun olduğu rivayet ediliyor– olmak üzere sonra meşhur sahâbi Ebû Eyyüb el-Ensârî ve sâir sahâbe-i kirâmın ve evliyâullahın ruhlarına hediye olsun diye; biz yaşayan müslümanların da –bir gün gelip biz de elbet âhirete göçeceğiz– Rabbimiz'in rızasına uygun yaşayıp, öğrendiğimiz hadîs-i şerifleri, sünnet-i seniyyeyi tatbik ederek; sünneti ihyâ edip şehid sevapları kazanarak Rabbimiz'in rızasına ermemize vesile olması için bir Fâtîha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım, ondan sonra başlayalım!

.....

a. Şahitliği Câiz Olmayan Kimseler

Birinci hadîs-i şerifte Peygamber Efendimiz şahitliği câiz olmayan kimseleri sayıyor. Ebû Dâvud'un, İbn-i Mâce'nin, Müslim'in, Beyhaki'nin Amr ibn-i Şuayb'dan, onun babasından, onun da dedesinden rivayet ettiğine göre, buyurmuş ki:¹

¹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IX, s.500, no:3125; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VII, s.182, no:2357; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.208, no:6940; Beyhaki, *Sünenü'l- Kübrâ*, c.X, s.201, no:20645; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIII, s.97; Dâre Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.244, no:145; Abdürrezzak, *Musannef*, c.VIII, s.2320, no:15364; İbn-i

لَا تَجُوزُ شَهَادَةُ خَائِنٍ وَلَا خَائِنَةٍ ، وَلَا زَانٍ وَلَا
زَانِيَةٍ ، وَلَا ذِي غِمْرٍ عَلَى أَخِيهِ فِي الْإِسْلَامِ

(د.ه.ق. عن عمرو بن شعيب عن أبيه عن جده)

RE. 468/7 (*Lâ tecûzü şehâdetü hâinin ve lâ hâinetin, ve lâ zânin ve lâ zâniyetin, ve lâ zî-gimrin alâ ehîhi fi'l-islâm.*)

(*Lâ tecûzü şehâdetü hâinin ve lâ hâinetin*) “Hain adamın ve hain kadının şehadeti câiz olmaz. (*Ve lâ zânin ve lâ zâniyetin*) Zina yapmış olan erkeğin ve zina yapmış olan kadının şehadeti câiz olmaz. (*Ve lâ zî-gimrin alâ ehîhi fi'l-islâm*) İslâm’da kardeşi olan kimseye içinde haset ve kin besleyen kimsenin şahitliği câiz olmaz.”

Burada beş insan sayılmış oldu ki, bunların şahitliği câiz olmuyor.

“—Ben şunu şöyle gördüm, şu adam şöyledir, böyledir...” Mahkemede şahitlik edecek, şahitliğini kabul etmiyor:

“—Sen sağlam adam değilsin ki, ben senin sözünü dinleyeyim!” Kadı tarafından, hâkim tarafından sözü dinlenmiyor. Şahitliği câiz olmuyor, kabul olmuyor. Demek ki bunlar kötü huylu kimseler.

Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.LIII, s.97; Amr ibn-i Şuayb babasından, o da dedesinden. Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.264, no:2221; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.XI, s.10, no:4245; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.244, no:145; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.III, s100; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.LXV, s.193; Hz. Aişe RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.17, no:17759; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.51, no:16184.

Bu kötü huyları tahlil edelim!

Muhterem kardeşlerim!

İslâm dini adalete çok önem vermiştir. Her şeyin ölçülü, hakkaniyetli olması çok önemli bir husustur. İnsanların kendi nefsinde kendisine karşı; ailesinde, çevresine, komşularına karşı; içinde yaşadığı cemiyete, alışveriş ettiği kimselere karşı; ticaretinde, her hususta, sözünde, şahitliğinde adil olması lazım!

Cemiyet hayatının mutluluğunun esaslı şartlarından birisi adalettir. Adalet olmadı mı olmaz. Orman kanunu olur, herkes vurur, kırar geçer! Mazlumun bu tarafta boynu bükülür, zalimin o tarafta ensesi kilise direği gibi kalınlaşır. Dünyaya zalimler hâkim olur, dünyanın nizamı mahvolur. Adalet en önemli şarttır.

İslâm adalete o kadar önem vermiştir ki, adaletin karşısında padişah ile gayrimüslim zimmîyi eşit oturtmuştur:

“—Karşıya sanık yerine geç bakalım, diz çök bakalım şuraya... Sen de gel bakalım şuraya. Sen ne söylüyorsun, sen ne söylüyorsun?”

Sultana bile mahkemede yüz vermemiştir ve sultanın aleyhine hükmedebilmiştir!

Kemerlerden köprüye doğru Unkapanı'na doğru inerken sağda türbesi bulunan İstanbul'un ilk kadısı. Karşı taraftaki Kadıköy'e adını veren Kadı Efendi. Nasrettin Hoca'nın da soyundanmış, Sivrihisarlı mübarek. O zât-ı muhterem İstanbul'un ilk belediye reisi de sayılıyor, mekânı cennet olsun...

Fatih Sultan Mehmed de Ayasofya'dan büyük bir cami yaptırmak istemiş.

“—Onu gayrimüslimler yaptırmış; cami daha büyük olsun, daha şanlı olsun, İslâm çünkü hak dindir...” diye arzu etmiş. Tepeye bir cami yapacak. Fatih Camii'nin olduğu yerde bir cami yapacak ama şimdiki taşları ile değil, o zaman yapmak istemiş. Rum mimar, ta nereden ne emeklerle getirttiği yekpare taş direkleri tepesinden kestirmiş. Ayasofya'dan daha yüksek olmasın, kubbesi daha büyük olmasın diye ya hainlik var...

Artık bilmiyoruz ki! Öldü, toprak oldu gitti. Kalbindeki maksadını bilmiyoruz, Allah biliyor. Ama padişahın emrine aykırı bir şey! Padişah çok sinirlenmiş. Emrine aykırı ve istediği olmayacak; mimar bu adam, ustabaşı, camiye yapacak adam diye cezalandırmış. Fakat adam Hızır Çelebi'ye müracaat ediyor:

“—Beni haksız yere cezalandırdı, elimi kestirtti, mesleğimi yapamaz duruma geldim...”

“—Hırsız, sen burada hırsızlık yaptın!” diye elini kestirmiş.

O da onu dava edebiliyor. Adaletin ne kadar canlı, yaşayan bir şey olduğunu anlamak için iyi düşünelim. Astığı astık, kestiği kestik Bizans'ı devirmiş bir sultan; beyaz atının üstünde kılıcını çekmiş, fethetmiş beldeleri, arkasında ordular olan bir sultana; bir Rum, hem de haksızlık da yapmış, artık adaleti ahirette Allah ne yapacaksa yapacak, dava edebiliyor!

Bu neyi gösterir? Osmanlı diyarında yaşayan, pırıl pırıl hakiki bir adaletin olduğunu gösterir. Padişahı dava edebiliyor. Bu devirde nerede, nasıl dava edebilirsin? Hangi ülkelerde dava edebilirsin? Çok büyük bir şey!

Hızır Çelebi padişahı mahkemeye çağırmış. Padişah da İstanbul'u fethettiği için bütün müslümanların gözdesi bir padişah! Hadîs-i şerifteki müjdeye mazhar olmuş, mübarek, cennetmekân bir insan.

Mahkemenin olduğu odaya gelmiş, sedire oturmuş. Tahmin etmedi, düşünmedi, tahayyül edemedi. Demiş ki;

“—Padişahım, burası adalet divanıdır, geç bakalım şuraya otur, in aşağı bakalım!”

Padişahı oradan indirtiyor. Çünkü sanık mevkiinde, davalı- davacı!

“—İn bakalım oraya!”

Padişah da süklüm püklüm aşağıya inmiş. Onu dinlemiş onu dinlemiş, padişahın haksız olduğuna dair hükmetmiş. Laf değil, gevezelik değil, lafı evirmek çevirmek değil! Padişaha;

“—Sen haksızsın, bu haklı. Binâen aleyh şu gerekir...” diye padişahın haksız olduğuna hükmetmiş.

Bir hadisede kaç çeşit büyüklük!

Mahkeme bitmiş, Fatih Sultan Mehmed kalkıyor, diyor ki;

“—Kadı efendi seni tebrik ederim. “

Artık ne söz dediye; ben birazcık manayı nakletmeye çalışıyorum, kusurum varsa Allah affetsin.

“—İyi ki adaletle hükmettin. Eğer adaleti yolundan saptırısaydın, ben padişahım diye bana yağcılık yapsaydın, benim tarafımı tutsaydın ben sana gösterirdim. Şu kılıçla kafanı keserdim...” falan demiş.

Kendisinin aleyhine hükmeden kadı efendiye tebriklerini sunuyor. Aferin, padişahın karşısında eğilmedin, hak bildiğin şeyi söyledin, diye tebrik sunuyor. Padişahın büyüklüğüne bak! İşte böyle olduğu zaman cihanın en önüne gelmişiz. Böyle olduğu zaman İstanbul’u fethetmişiz. Allah yardım etmiş!

Her şey Allah’ın yardımıyla! Dilerse şimdi Amerika’yı da fethederiz. Ama öyle insan olmak şartıyla!

Peygamber Efendimiz hadîs-i şeriflerde:

“—Roma fethedilecek!” diyor.

“—Nasıl?”

“—*Lâ ilâhe illa’llah*’la...”

Cami yaptırmazlar, inat ederler, şöyle yaparlar böyle yaparlar... Müslüman olmuş bir İtalyan’ın hatıralarını okudum da; “Roma’da müslüman olmak çok zor, Müslümanlığı yaşamak çok zor!” diyor.

Baskı yapıyorlar; tabii etraf hep hristiyan, Hristiyanlığın kalbinde müslüman yaşamasını istemiyorlar, çok baskı yapıyorlar. Ama Roma müslüman olacak! Peygamber Efendimiz hadisinde öyle bildiriyor.

Nasıl, kılıçla mı? Hayır.

“—*Lâ ilâhe illa'llah* ile müslüman edecekler. Müslümanlar toplanacaklar; *Lâ ilâhe illa'llah... Lâ ilâhe illa'llah...* diyecekler, müslüman edecekler!” diyor.

Kadı efendi gülmüş. Seni asardım, keserdim diye padişah tebriklerini sunarken, tehdidini de söyleyince gülmüş.

Padişah sormuş:

“—Ne gülüyorsun?” demiş.

O da minderini kaldırmış —o devirde koltuk yok, minderde oturuyorlar ya— altında bir eğri hançer yatıyor. Minderin hemen elinin kolay erişebileceği yerde. Elini hop daldırdı mı hançer eline geçecek, orada bir yere minderinin altına hançeri sokmuş. Diyor ki;

“—Eğer sen de ‘Ben padişahım!’ diye caka yapsaydın, şer-i şerifin ahkâmına karşı gelseydin, ben de seni bu hançerle hançerleyecektim!” diyor. O da hançeri göstermiş.

Adalet önemli. Yalan şahitlik en büyük günahlardan biri. Yalan yere şahitlik etmek: Görmediği şeyi gördüm diyor, olmayan şeye oldu diyor, adaleti saptırıyor.

Ben bu zamane müslümanlarına hayret ediyorum! Bakıyorsun bir yerden bir şeyi almış gidiyor.

“—Niye aldın, bu senin malın mı?”

Almış gidiyor, hiç aldıracağı yok! Pabucunu alıyor, terliğini alıyor. Affedersiniz Mekke’de, Medine’de de oluyor.

“–Yahu bu senin hakkın mı?”

Hak kalmamış, duygu zayıflamış. Eskiden böyle kılı kırka yarararken...

“–Kılı kırka yarmak ne demek?”

Kıl ince bir şey, onu kırk parçaya yarmak, çok incelemek demek. Eskiden kılı kırka yarararken, şimdi millet deveyi hamuduyla yutuyor. Hem de “Müslümanım!” diyerek... “Müslümanım!” diyerek deveyi üstündeki semeriyle, hamuduyla yutuyor. Koca deve nasıl gitti midesine hayret ediyorsun.

Haram, rüşvet, hırsızlık, haksızlık, mirasta adaletsizlik...

“–Hacı hanım, sen müslüman değil misin?”

“–El-hamdü lillâh müslümanım. “

Kimseye bırakmaz. Ne sana bırakır ne bana bırakır!

“–Pekiyi, mirasta niye Allah’ın taksimi olan miktara razı olmadın?”

Cevap yok, cevap veremiyor.

Allah şöyle demedi mi:

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ

(النساء: ١١)

(*Yûsîkümu’llâhu fî evlâdiküm li’z-zekeri mislü hazzi’l-ünseyeyn*) “Allah sizin evlatlarınıza miras taksiminde erkeklere kadınların hakkının iki mislini vermeyi tavsiye ediyor!” (Nisâ, 4/11) diye taksimin şeklini söylemiş.

Kadın razı olursa olur. Bugün medenî kanuna göre eşit dağıtılıyor, eşit dağıtılacak. Beş tane çocuk var beşe bölünecek; hepsine eşit verilecek. Ama kadınlar razı olursa, yine bugünkü kanun bir şey diyemez. Ama kadın biliyor: Razı olmazsa eline geçecek miktar iki misli! Başını sallayıp:

“—Ne yapalım, Allah’ın emrine razıyım, boynum kıldan ince...” dese, malı yarı yarıya gidecek.

Hadi bakalım imtihan meydana çıktı, hakiki Müslümanlığı göster bakalım. Tarla var, apartman var, para pul var; orada Müslümanlık imtihana tabii. O zaman yalpalamaya başlıyor. Mirasta çıkıyor ortaya, çünkü madde para... Ortaya para geliyor, herkesin din ü imanının para olduğu, adeta tapındığı bir şey bu! Çünkü parayla her şey yapılıyor! Araba alıyorsun, keyif ediyorsun, tatile gidiyorsun, bayram ediyorsun, seyran ediyorsun, caka satıyorsun, fiyaka yapıyorsun, güzel giyiniyorsun, yüzükler takıyorsun...

وَإِنْ كُلُّ ذُلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

(الزخرف: ٣٥)

(*Ve in küllü zâlike lemmâ metâu'l-hayâti'd-dünyâ*) [Bütün bunlar sadece dünya hayatının geçimliğidir.] (Zühurf, 43/35)

Bunları kabre mi götüreceksin?

Bunların hepsi gelip geçici şeyler ama, bunlar para ile alınıyor diye insan adeta paraya tapıyor. Adeta kendisine put edinmiş. Eski zamanın puta tapanlarına güler, eski zamanın ineğe öküze

tapanlarına, yeni zamanın öküze tapanlarına güler ama kendisi maddeye gönlünü kaptırmış! Allah'ın emrine evet diyemiyor.

“—Desene!”

Dese tarlaların yarısı gidecek, diyemiyor.

Muhterem kardeşlerim!

Müslümanlık oyuncak değil! Ne senin için oyuncak ne benim için oyuncak, ne ağa için ne paşa için oyuncak... Bu hayat ciddi bir hayattır. Bizim hayat ipliğimiz pat diye kopuverse, şap gibi yandık!

Hayatın ipi şu anda kopuverdi mi gitti.

“—Ah, yahu dur daha kopmayın, bir düğüm at şunun üstüne, ben daha yaşayacağım, daha borçlarımı ödeyeceğim, haksızlıklardan vazgeçeceğim...”

Geçmiş ola. Geçti, “Geçmiş ola!” da fayda etmez; bitti.

Onun için bir an geriye bir an ileriye kaymayacak olan bu ecelin, bu hayatın bitme zamanının gelmesinden önce, adaletli hareket edeceğiz. Allah'ın rızasına uygun hareket edeceğiz, dünya malına tamah edip ahireti harap etmeyeceğiz. Haramlara dalıp kendimizi cehennem ateşine odun hâline getirmeyeceğiz. Allah'ın sevdiği kullar olarak yaşayacağız.

“—İstemem haramı, helali isterim! İstemem dünyayı, dünyalığı istemem, âhireti isterim!” diyeceğiz.

Dünyada yaşıyoruz. Yaşatmak Allah'ın emri, ne kadar yaşatırsa yaşatır! Ne zaman öleceksek öleceğiz. Onun için bir sözümüz yok da, dünyalık için Allah'ın dinini satmak yolundan sapmak olmaması lâzım! İşte burada imtihan oluyoruz.

Yoksa karnın tok, işin yerinde, sıhhatin yerinde, her türlü imkânın tamam; gelmişsin burada namaz kılmışsın, bir pazar günü hadis dinlemişsin, bir hacca gitmişsin... Kolay, rahatlıkla yapılabiliyor. Çünkü insanın içine bir huzur geliyor. Zorlandığın zaman, “Eyvah, gitti milyonlar!” dediğin zaman Müslümanlık belli oluyor.

Bir insanın namazıyla, bir insanın orucuyla Müslümanlığının ölçüsünü tam ölçmek mümkün değil!

“—Namaz kılıyor mu? Kılıyor.”

İyi, beş puan.

“—Oruç da tutuyor mu? Tutuyor.”

Beş puan daha ekle.

“—Ama tamamı 100 puan 200 puan 1000 puan...”

Emanete hıyanet ediyor mu etmiyor mu, sözünde duruyor mu durmuyor mu, başkasının hakkını yiyor mu yemiyor mu, başkasına zulmediyor mu etmiyor mu?

Daha bin tane soru var. Hepsinden ya müsbet puan alacaksın, ya menfî puan alacaksın! Beş vakit namazı kılıyorum diye ortada ne çalım satıp duruyorsun? Allah'ın emirleri sadece namazdan ibaret değil ki!

Kuran'ı hiç okumaz mısınız? Başından sonuna kadar namaz var, oruç var, zekât var, hac var, yalan söylememek var, iftira etmemek var, kötü zanda bulunmamak var; maddî emirler var, mânevî emirler var, ahlâkî emirler var...

Sen bir tanesiyle hemen iş bitti mi sanıyorsun?

Bizim fakültede bir kızcağz geldi, pırlanta gibi, tertemiz, terbiyeli bir aile kızı kapıyı çaldı, ürkek:

“—Hocam müsaade eder misiniz, yanınıza gelebilir miyim? Meşgul ediyor muyum?”

“—Buyur kızım.” dedim, oturdu.

“—Efendim, benim ailem fakülteye gelmeme bir şey demiyor.” Annesi babası İlahiyat Fakültesi'ne gelmesine lütfen razı olmuş, bir şey demiyorlarmış. Artık kızmıyorlarmış, çocuklarını dövmüyorlarmış filan, iyi mâşâallah. Bayağı bir şey çocuklarının İlahiyata gelmesine lütfen fedakârlıkla razı oluyorlarmış; pekâlâ, iyi...

“—Ama baş örtmeme razı gelmiyorlar, acaba baş örtmesem olur mu?” diyor, bana bunu soruyor.

Ben kimim? Ben Allah'ın naçizlerinin naçizlerinin naçizlerinin naçizlerinden bir kuluyum. Aciz nâçiz, ben kim oluyorum ki! Allah bir şey dedikten sonra ben bir şey diyebilir miyim, mümkün mü?

Allah-u Teâlâ Hazretleri müslümanlara namuslarını korumalarını, örtünmelerini, namussuzluğa, ayak kaymasınasebep olacak şeylerden kaçınmalarını; bu arada da tesettürü emretmiş. Ben başka bir şey mi diyebilirim?

Sakalın göbeğimde, dizinde olsun, yerlere sürünsün! Sakalını istediği kadar uzat, sonra unvanı isterse şuraya çıksın, isterse kubbenin üstüne çıksın, Beyazıt Kulesi'nin üstüne, isterse bulutların üstüne çıksın; Allah'ın emrini değiştiremezsin ki! Aciziz, kuluz, hepimiz o emirlerin karşısında tarağın dişleri gibiyiz.

“—Kızım lisede okudun mu?” dedim.

“—Okudum.” dedi.

“—Karneyi babana götürdüğün zaman; ‘Şu notların hepsi iyi ama bir tanesi zayıf olsun, bunu iyi istemiyorum. İlle bu bir tanesi zayıf olacak!’ dedi mi?” dedim.

Bir düşündü, şıp anladı...

“—15 tane ders varsa, 14 tanesi pekiyi olsa, bir tanesi zayıf olsa ne olur kızım?”

“—İnsan ikmale kalır!”

İkmalde de babası iyi olmasını istemiyor, “Pekiye olmasın, o zayıf olsun!” istiyor. İkmalde de zayıf aldı, ne olur? Borçlu geçer.

Borçlu geçtiği zaman yine babası bu notun iyi olmasını istemiyor. “Bu zayıf kalsın!” diye istiyor. Ne olur? Bir dersten sınıfta kalır.

Bir dahaki sene aynı kafayla devam ederse ne olur? O sene de sınıfta kalır, belge alır.

Kız şıp diye anladı. “Anladım.” dedi, kapıdan dışarıya çıktı. Güzel bir başörtü örtmüş, ondan sonra şu zamana kadar hep başörtü örttü.

Allah'ın emirlerinin birisini tut birisini tutma; olur mu?

أَفْتُوْمِنُونِ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضِ

(البقرة: ٨٥)

(Efetü'minûne bi-ba'di'l-kitâbi ve tekfurûne bi-ba'd) “Allah’ın kitabının bir kısmına inanacaksınız da, bir kısmını red mi edeceksiniz? Öyle şey olur mu?” (Bakara, 2/85)

Allah’ın her emrini tutacağız.

Yalan söyleme diyor mu, yalan söylemeyeceğiz; haram yeme diyor mu, haram yemeyeceğiz; namaz kılın diyor mu, namaz kılacağız; Ramazan’da oruç tutun diyor mu, oruç tutacağız... Her emrini tutmaya çalışacağız.

Bin bir tane emir var. Öğreneceğiz. Çünkü hayatın bin bir türlü hâli var. Hayat çeşitli olduğuna göre emirler de çeşitli.

“—Hainin şهادeti kabul olmaz!” diyor.

Şهادet önemli. Adalet önemli olduğundan dinimiz şahitlik müessesesinde de kaide koymuş. Herkesin şahitliği kabul olmaz. Çürük çarık adamın şahitliği kabul olmaz. Bugün bu kaide yok! Bunun ipini, ölçüsünü kaçırmışız. Bir davacı bir şahit getirdi mi hâkim dinlemek zorunda, şهادetine göre hüküm vermek zorunda...

Öyle duyuyoruz ki, adliyenin önünde volta atan, eli arkasında bir o tarafa bir o tarafa yürüyen adamlar varmış. Yukarıdan aşağıya inip de:

“—Ya bana bir yalancı şahit lazım!” dediği zaman, “Kaç para?” diye pazarlık ederlermiş. Yukarı çıkarlarmış:

“—Evet, bu böyledir.” diye şahadet ederlermiş.

Yani yalancı şahit. Bunu duyuyoruz; Allah mahkemeye düşürmesin, mecbur etmesin ama duyuyoruz. Yalancı yalancı bir sürü insanlar oluyor.

İslâm, yalancılığı ve hainliği tesbit edilmiş veya şu şu kötü sıfatları tespit edilmiş insanın şahitliğini kabul etmiyor:

وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا

(النور: ٤)

(*Ve lâ takbelû lehüm şehâdeten ebedâ*) “Bundan sonra artık bu gibi heriflerin şahitliğini hiçbir zaman kabul etmeyin!” (Nûr, 24/4) diye âyet, bir emir vermiş.

Öylelerinin şahitliği de kabul olmuyor. Adalet sağlam olsun diye, İslâm’da sıradan her insanın şahitliğine müsaade yok. Çünkü yalancı bin tane yalan kıvırtır. Durduğu yerde topuğunun üstünde, bir ayağını kaldırıyor yalanı söylüyor. Sanki bir ayağını kaldırıncaya yalan olamazmış. Tek ayağı üstünde yemin edince...

“—Nereden çıkarttın sen bu uydurma şeyleri?”

“—Tek ayağımın üstünde yemin ettim hocam.” diyor.

İster tek ayağının üstünde yemin et ister zıplayıp yemin et iki ayağın da yerden kesilsin, bir şey fark etmez! Yemin yemindir, yalan yalandır! Halkımızın içine saçma sapan şeyler yerleşmiş.

Herkesin şahitliği kabul değil! Burada kimlerin kabul olmadığından beş tanesini saymış:

Birisi hain erkek, ötekisi hain kadın!

“–Kadına karışmayalım...”

Olmaz, kadın da erkek de ahlâklı güzel olacak!

Hain ne demek?

“–Hıyanet eden” demek.

Hıyanet etmek ne demek?

“–Emniyete uygun olmayan davranışta bulunmak” demek.

Sen ona götürmüşsün bir şey vermişsin; “Sen bana öyle bir şeyvermedin.” diyor. Sen ona bir vazife vermişsin; “Şunu şöyle yapacaksın!” demişsin, ona riayet etmiyor. Sen onu; “Buraya yabancıyı sokma!” diye bir yere nöbetçi dikmişsin, sokuyor...

Üzerine aldığı vazifeye, kendisine emanet edilmiş olan emanete, işe, emre aykırı hareket eden herkes haindir. Ayrıca namusunu falan korumayan insana da o da Allah’ın kendisine verdiği namus, iffet emanetine riayet etmediği için hain derler.

Harama bakan göze de Kur’ân-ı Kerîm “hain göz” diyor. Bu sana harama bakmak için verilmedi ki!

Bu göz neden verildi?

Adam gibi yaşa, kulluğu güzel yap diye verildi.

Sen bunlarla Allah’ın emrine isyan et, diye mi Allah sana bu göz aletini verdi?

“–O kadına bak, bu harama bak, bu yasağa bak...”

Olmaz. O zaman;

يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْعَيْنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ

(المؤمن: ١٩)

(*Ya'lemu ha'inete'l-a'yuni ve mâ tuhfi's-sudûr.*)
[Allah, gözlerin hain bakışını ve kalplerin gizlediğini bilir.] (Mü'min, 40/19)

Allah hain gözleri bilir hangi gözlerin hain olduğunu bilir ve Allah gönüllerde neler saklandığını, ne gizli niyetler, maksatlar ne oyunlar ne hileler döndüğünün hepsini bilir, hepsinin hesabını sorar. Hainlik yok!

Demek ki Peygamber Efendimiz; “Emanete hıyanet eden bir kimsenin erkek olsun kadın olsun şahitliği kabul olmaz!” buyurmuş.

Tesbit edildi mi gitti! Artık o, mahkemede hava alır, onun şahitliği dinlenilmez idi.

Şimdi bu prensip yok, adamlar dışarıdan geliyor. Bir adam kravatlı mıravatlı, ütülü pantolonlu:

“—Şu şöyledir, bu böyledir...”

Seksen tane yalan söylüyor. Doğru, haklı olan adam boynunu büküyor, ne yapsın?

“—Mahkeme sadece burada değil ki! Bir de mahkeme-i kübrâ var, Allah'ından bulur!” diyor, gidiyor.

Ötekisi o aldığı şeyin hayrını görmüyor falan ama görmediğini sonuna kadar anlamıyor ki! Şeytan onu aldatıyor.

Şeytan nasıl aldatır?

Âyet-i kerîmede buyruluyor ki:

إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ، فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ
مِّنكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

(الحشر: ١٦)

(*İz kàle li'l-insâni'kfür,*) “Şeytan insana der ki: ‘Haydi kâfir ol, haydi küfrü işle!’ diye emreder.

İnsan da şeytana uyup kâfir olursa küfrân-ı nimette bulunursa imandan çıkarsa Allah’ın emrine aykırı hareket ederse ne yapar? Şeytan onu alkışlar mı, destekler mi? İyi bir arkadaşlık eder mi, her bakımdan yanında bulunur mu?

(*Felemmâ kefere*) Kul da şeytana uyup kâfir olursa, küfür fiilini işlerse; (*kàle innî berîun minke innî ehàfu’llàhe rabbe’l-àlemîn*) Şeytan bu sefer der ki: ‘Ben senden berîyim, benim seninle ilgim yok, benim seninle hiç alâkam, ilişkim yok; ben Allah’tan korkarım, alemlerin rabbi Allah’tan korkarım!’ der.” (Haşr, 59/16)

Görüyor musun şeytanın şeytanlığını?

Aldatıncaya kadar söylüyor, aldatıyor, ondan sonra da, “Benim seninle hiç ilgim yok!” diyor. Onun onu kandırdığını vesvese verdiğini Allah biliyor ama şeytan böyle der, bir de insanın dalını budağını kırar.

“—Vay sen bana bunu böyle yap demedin mi?!..“

“—Dedim. “

“—Şimdi ne diye ben senden berîyim diyorsun?” der.

Şeytan da ondan! Maksadı aldatmak!

Şeytana âlet olmayalım. Hainlik etmeyelim. Allah'a has kulluk edelim. Mert olalım ya! Yüzümüz, alnımız açık olsun. Gezdiğimiz zaman göğsümüz temiz, pak, yeryüzünde Allah'ın has, temiz kulları olarak gezelim. Boynu yerde, hain, korkak, yaptığı işlerden pişman olan insanlardan olmayalım!

Yedin haramı, ömrün boyunca zillet yüklendin. Ahirette de zillet yüklendin! Yaptın o haksızlığı, ömrüm boyunca bir şey vicdanını törpüleyip duruyor. Ahirete kadar götüreceksin!

Günahların hiçbirisi insana hayır getirmez, vevlev ilk önce köşk getirse bile! Vevlev ilk önce para getirse bile, arkasından felaket gelir. Nice köşk sahiplerini, nice mal sahiplerini biliyoruz...

Ad söylemek bilmem doğru mudur değil midir; Topkapı dışında bir site kurulmuştu. Parası çok diye, ölsün de bize miras kalsın diye adamı çocukları öldürdüler. Çok para hayır getirmedi. Evladı kendisine düşman oldu, evlâdı kendisini öldürdü. Birisi vardı, fabrikaları vardı; motordan denize attılar. Kimin attığı da belli olmadı, boğuldu gitti.

Allah her şeyin hayırlısını versin. Para da hayır getirmez, mevki de hayır getirmez, pul da hayır getirmez. Sonunda o hainliği, o haksızlığı yapan mutlaka ve mutlaka pişman olur. Mutlaka ve mutlaka "Ah keşke yapmasaydım!" der.

Nereden biliyorsun?

İlâhî kanun! Çok tecrübe etmişim çok şeyleri dikkatle incelemişim, görmüşüm. Kur'ân-ı Kerîm'de de buyuruluyor:

قَالُوا تَاللّٰهِ لَقَدْ آثَرَكَ اللّٰهُ عَلَيْنَا

(يوسف: ٩١)

(*Kâlû tallâhi lekad âsereka'llâhü aleynâ*) [(Kardeşleri) dediler ki: Allah'a andolsun, hakikaten Allah seni bize üstün kılmış.] (Yusuf, 12/91)

Yusuf AS'ın ona hıyanet eden kardeşleri, onu kuyuya atan, satan, babalarına da; 'Onu kurt yedi.' diyen, rekabet eden, haset eden o kardeşleri sonunda gelip ona muhtaç olmadılar mı? Oldular.

Elini öpmediler mi? Öptüler.

Önünde o zamanın usulüne göre saygı emaresi olarak secde etmediler mi? Etiler.

Sonunda:

(*Tallâhi lekad âsereka'llâhü aleynâ*) "Andolsun Allah'a ki Allah seni bizden üstün kıldı, bizden üstün eyledi. Sen şerefliyin, azizsin; biz hor... Meğer biz yanlış yapmışız!" diye durumlarını itiraf etmediler mi?

Etiler. Firavun'a bile itiraf ettirdi. Firavun ki:

أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ النَّهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي

(الزخرف: ٤٣)

(*E leyse lî mülkü misra ve hâzihi'l-enhâru tecrî min tahtî*) “Şu benim sarayımın aşağı taraflarından akıp giden nehirler, tüm Mısır’ın mülkü benim değil mi?” (Zuhruf, 43/51) diye nasıl caka satıyordu!

“—Benden gayrı tanrı edinmenize müsaade edemem!” demiyor muydu?

Kur’ân-ı Kerîm’de öyle bildiriyor:

“—Vay siz Musa’ya mı inandınız, Harun’a mı inandınız? Ben sizin kollarınızı, bacaklarınızı çaprazlama keserim. Sizi eciş bücüş, vücutlarınızı kolsuz bacaksız bırakırım!” diye caka satan adam, sonunda boğulurken ne dedi:

لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي آمَنْتُ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا
مِنَ الْمُسْلِمِينَ

(يونس: ٩٠)

(*Lâ ilâhe ille'llezî âmenet bihî benû isrâîle ve ene mine'l- müslimîn*) “Benî İsrail’in inandığı Allah’tan başka ilâh olmadığını ben de kabul ettim, ben de müslümanlardım.” dedi. (Yunus, 10/90)

Firavun boğulurken böyle dedi.

Sonunda herkes hak yola gelir ama, iş işten geçtikten sonra olmaz! Sonunda her hain pişman olur ama, iş işten geçtikten sonra olmaz. Sonunda herkes Hanya’yı Konya’yı anlar, dünyayı ahireti kavrar ama iş işten geçmiş olmasın.

Ölüm geldikten hesaba gittikten sonar, âhirette defterler açıldıktan sonra, mahkeme-i kübrâ kurulduktan sonra pişmanlığın ne faydası var?

Bir insan hain olmayacak, çünkü şahitliği bile kabul olmuyor! (*Ve lâ zânin ve lâ zâniyetin*)
“Zina eden erkeğin de, zina eden kadının da şahitliği kabul olmaz.”

Bizim memlekette şahit kalmadı, çok az kaldı. Gazeteye ilanvereceksin de binde bir çıkarsa çıkar, çıkmazsa çıkmaz! Bizim memleket battı! Maalesef!

Çünkü duvarlar yıkıldı mı seller akar. Barajlar yıkıldı mı seller her tarafı mahveder. İslâm; cemiyetin korunması, ahlâkın sapasağlam ayakta durması için barajlar yaptı, duvarlar ördü, sel sularını tanzim etti, her şeyi ayarladı. Biz onları beğenmeyen insanlar -dar akılları ile- bütün o barajları yıktık:

“—Lüzum yok bunlara canım, bu vadinin ortasında bu duvara ne lüzum var, yık bombala...”

Millet olarak tahrip ettik. Ahlâkı muhafaza eden duvarları, barajları yıktık. Yukarıdan selli bir yağmur yağdı mı, bir sel geliyor ne ev ne bark kalıyor, ne ova kalıyor ne tarla ne ağaç kalıyor... İnsanlar, köyler hepsi mahvolup gidiyor. Bir misal olarak anlatıyorum.

Biz de cemiyet olarak millet olarak bir ara uzun zaman ahlâklı yaşadık, sonra ahlâklı yaşamaktan sıkıldık!

“—Uf be patladım. Aç şu pencereleri... Biraz soyunalım, biraz açılalım, biraz gözümüz gönlümüz sefa etsin, bayram etsin filan... Güzele bakmak sevap...”

Yalana bak, bir de, “Güzele bakmak sevap!” diyor. Harama bakıyor, “Güzele bakmak sevap!” diyor. Ondan sonra ahlâk kalmadı, aile mefhumu kalmadı.

Öyle şeyler duyuyorum ki söyleyemem! Mektup yazıyor, bana şikâyet ediyor. Cinsî arzu denilen arzu, Allah’ın insanlara; “Evlat edinsinler de evlatlarına baksınlar.” diye verdiği bir arzu. Ağaçta da var o arzu, çiçekte de var, böcekte de var, koyunda da kuzuda da var; Allah’ın verdiği bir duygu.

Bunun barajlarını biz patır patır bombalayıp yıktığımız için insanların çoğu haramla iştigal etmeye başladı. Ahlâk kalmadı, aile mefhumu kalmadı, hayâ, utanma kalmadı, bağlılık, düzen kalmadı. Ortada bir sürü veled-i zina, bir sürü haram yemiş insan, haramdan hâsıl olmuş insan! Cemiyeti düzeltmek istiyorsun, düzeltemiyorsun.

Geçen gün arkadaşla, arabayla plaj semtlerinden geçerek buraya doğru geliyoruz. Aman yâ Rabbi!

Mesleğimiz hocalık, bu adamları acaba camiye nasıl sokarsın?

Şortlu, saç açık, baş açık, göğüs açık, kol açık...

“—Bunları nasıl yola getirirsin de ‘Allah’ın emri şu, Kur’ân-ı Kerîm’in, hadîs-i şerifin ahkâmı bu!’ diye kaç tanesi dinler?” diye düşündüm kaldım.

Zina edenin erkek olsun kadın olsun şehadeti kabul edilmiyor! Kötü bir şey! Zinanın tabii bir fiilen yapılanı var, bir de Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“—İki göz de zina eder!” Neden? Harama bakar.

“—İki el de zina eder!” Harama el uzatır.

Zaten bir acayip millet olduk. Hiç tedbir almak hatırımıza gelmiyor. Otobüsler tıklım tıklım. Büyüklerimizden duyarız: Eskiden tramvayların arasında bir perde olurmuş; kadınlar arkadan binermiş, erkekler önden binermiş, kadınların tarafı kalabalık oldu mu kadınlar binsin diye perdeyi biraz daha öteye atarlarmış. Kadın erkek ayrı imiş.

Şimdi öyle değil, medenî olduk ya! Medenî olduğumuz için kadın erkek, makinanın üst tarafından eti bütün atıyorsun, kıymanın kıyılıp da deliklerinden çatur çatur çıktığı gibi otobüsün içine öyle doluyor. Kıyır kıyır doluyor. Sıkış tepiş, itiş kakış, yumruk dirsek... Kadın, erkek, kız, ihtiyar, kimsenin kimseye baktığı yok!

Ne oldu? Bu senin annen değil ama bir başkasının annesi, bu senin kardeşin değil ama bir başkasının kardeşi... Hiç de tedbir almak hatırımıza gelmiyor. Herkes de bunu tabii karşılıyor artık!

Halbuki bir gazeteci şöyle yazdı:

Fransa'da trene binmiş, şehirlerarası bir yere gidiyor. Koridorda duruyormuş. Vazifeli memur gelmiş:

“—Niye koridorda duruyorsun?” demiş.

“—Baktım hiç yer yok, onun için buradayım.”

O da bakmış, hakikaten oturacak bir yer yok, her taraf, bütün koltuklar dolu.

“—Derhal bir vagon ilave ettiler.” diyor.

Çünkü parasını aldıkları bir yolcu ayakta kalmış oluyor, halbuki oturması lazım.

“—Oturana benden fazla mı para verdi?”

Hayır, aynı parayı verdi.

“—O oturuyor, ben niye ayaktayım?”

Onun da oturması lazım, ona göre tedbir alınması lâzım!

Adamlar onun tedbirini almışlar.

Biz Almanya’da trenle bir yerden bir yere gidiyoruz, bir Türk arkadaş geldi:

“—Siz Türk müsünüz?” dedi.

Tipimizden belli elbet. Yanımıza oturdu, bir de sigara yaktı. Hâlbuki biz sigara içilmeyen kompartımandaydık. Biraz sonra bir vazifeli geldi; ona nasıl bağırdı, nasıl hakaret etti. “Defol” filan diyerek hemen oradan çıkarttı.

“—Neden?”

Sigara içilmeyen yerde içiyor diye!

Adamlar yapılması güzel olan şeyi bir düşünmüşler, onu da yapmanın fiilen çaresini yürütüyorlar. Bizde evet, herkes tek tek otursa iyi ama varsın böyle olsun.

Kimisi de memnun oluyor. “Hangi otobüs kalabalık, ona geleyim.” diyor. Maksadı hainlik, maksadı kötü!

Onun için Allah hepimize yeniden bir gayret versin...

1407 yılına girdik, yeni bir yıl!

Paçaları, elleri yeniden sıvayalım, her şeyi güzel yapalım! Evimizi, çevremizi mânevî bakımdan bir yıkayalım, temizleyelim! Kirleri pasları bir atalım, her şey bir düzenli olsun. Sokaklarımız temiz olsun, işlerimiz muntazam olsun. Çalışmalarımız, sözümüz, sohbetimiz, işimiz intizama girsin.

Bu aylar, yıllar, değişmeler neden oluyor? Biz de biraz değişelim. Bir sene daha yaşlandık, ölüme bir adım daha yaklaştık. Artık ne zaman düzeleceğiz, ne zaman adam olacağız?

Şairin dediği gibi:

Kırk yıl oldu kaynatırım kaz kaynamaz

Demek ki zanilik, zina denilen şeyi yapmak var. Bir de göz de zina ediyor, el de zina ediyor. Müslümanlar olarak hainliğin her çeşidinden kendimizi koruyacağız. Sapasağlam kale gibi dürüst insanlar olacağız.

“—Kimsenin kuruşunda gözüm yoktur, alsın hakkını!” diyeceğiz.

Hatta şüpheli şeyden de kaçacağız. takvâ ehli olacağız.

Sonra; (*Ve lâ zî-gimrin alâ ahîhi fi'l-islâm*)
“İslâm’daki kardeşine içinde kin, haset olan
kimsenin de şahitliği kabul olmuyor.”

Buradan da yandık. Bizim mahkemelerde
şahit olacak adam kalmadı. Çünkü hepimiz
birbirimize haset ederiz, o hale gelmişiz. “Allah
daha çok versin.” diyemiyoruz. Herkes birbirini
kıskanıyor. Herkesin birbirine içinde bir takıntısı
var ama yüzüne gülüyor, tam münafık sıfatı!
Yüzüne gülüyor:

“—Merhaba aman iki gözüm, mirim, devletlim,
sultanım!

Nasılsın, iyi misin? Allah ömürler versin...”

Öbür tarafta, döner dönmez; “Kahrolsun!”
diyor. Yüzüne karşı; “Allah ömürler versin!”
diyor, önünde eğiliyor. Kaysın, kafası patlasın
diye ayağının altına karpuz kabuğu koyuyor.

“—Yabancılar yapıyor, biz müslümanlar
yapmıyoruz.” diyebilsek çok memnun olacağım.

Biz de yapıyoruz. Bizde de bir acayip şey oldu.
İslâm’dan uzaklaştıkça bizim de onlardan
farkımız kalmadı.

Huyumuzu düzelteceğiz.

“—Ben de yeni insan olayım. Eski Esad’ı arkada
bıraktım, yeni Esad; eski Ahmet’i arkada
bıraktım, yeni Ahmet; Eski Mehmet’i arkada
bıraktım, yeni Mehmet... Bugünden itibaren
pırıl pırıl yeni bir Mehmet’im ben...”

Pabucunu da değiştir fakire ver. Elbiseni de
değiştir. Bir yeni insan olalım bakalım. Tam

Peygamber Efendimiz'in tarif ettiği gibi tam Kur'ân-ı Kerîm'in istediği gibi dürüst müslüman ol!

“—Hiç yalan söylemeyeceğim. Bundan sonra şu dilimden şu ağzımdan hiç yalan söz çıkmayacak. Hiç kimsenin haram lokmasını bir zırnık bile olsa yemeyeceğim...”

Söz verelim! 40 yıldır Allah'ın yolunda yengeç gibi aykırı aykırı gidiyoruz, bu sefer de doğru gidelim. Bundan sonra da doğrularalım. Diyelim ki:

“—Yâ Rabbi! Ben 40 yıldır senin yolunda gidemedim, bundan sonra bana yardım et!”

Allah, tevbe edenin tevbesini kabul ediyor. Ne kadar büyük günahı olursa olsun tevbe edenin tevbesini kabul ediyor. Bizim dinimiz, çok kolay!

“—Benim şimdi eski hesaplarım ne olacak?”

Ne olacak, tevbe edersin, o hesapları düzeltmeyi içinden niyet edersin:

“—Tevbe yâ Rabbi! Pişmanım yâ Rabbi! Kul haklarını vereceğim, şüphelinin yanına yanaşmayacağım, gözüme sahip olacağım, harama bakmayacağım, zina etmeyeceğim, hainlik etmeyeceğim...”

Mümkün, Zor bir şey değil.

“—Bu şeytan yaptırtmıyor...”

Yalan! şeytan sadece vesvese verir, ayetler bize öyle bildiriyor.

şeytanın bir kuvveti yok elinde...

Mesela bir insanı elini kolunu bağlayıp da zincirlersin, yürüyemez. Şeytan öyle yapmıyor. Sadece “Şunu yapma!” diyor, vesvese veriyor. Yapıp yapmamak senin elinde. Allah imtihan olsun diye ona konuşma salâhiyeti, vesvese salâhiyeti vermiş. O vesvese veriyor, sen de uymayacaksın, uymayabilirsin!

“—Nefsim beni koymuyor...”

Nefsini yen! Nefisle cihad etmek en büyük cihadlardan biridir. İnşallah bugünden itibaren, iyi insan olmaya bir azmimizi tazeleyelim!

b. Şu Altı Kimsenin Şehadeti Kabul Edilmez

Bu hadîs-i şerifi de Tirmizî Âişe Validemiz'den rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

لَا تَجُوزُ شَهَادَةُ خَائِنٍ وَلَا خَائِنَةٍ، وَلَا مَجْلُودٍ حَدًّا
وَلَا مَجْلُودَةٍ، وَلَا ذِي غِمْرٍ عَلَى أَخِيهِ، وَلَا مُجْرَبٍ
عَلَيْهِ شَهَادَةُ زُورٍ، وَلَا الْقَانِعِ مَعَ آلِ الْبَيْتِ لَهُمْ،
وَلَا الظَّنِّيِّ نِ فِي وِلَاءٍ وَلَا قَرَابَةٍ

(ت.ق. عن عائشة)

² Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.264, no:2221; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.155, no:20357; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.XI, s.10, no:4245; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.198; İbn-i Teymiyye, *Cevâmiü'l-Ahbâr*, c.I, s.15; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.15, no:17747; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XVI, s.51, no:16185.

RE. 468/8 (*Lâ tecûzü şehâdetü hâinin ve lâ hâinetin, ve lâ meclûdin hadden ve lâ meclûdetin, ve lâ zî gimrin alâ ahîhi, ve lâ mücerrebin aleyhi şahâdetü zûrin, velev kânii mea âli'l-beyti lehüm, ve la'z-zânnîni fî velâin ve lâ karâbetin.*)

Bu hadîs-i şerifte, burada biraz daha fazla sıfat sıralanmış:

(*Lâ tecûzü şahâdetü hâinin ve lâ hâinetin*)

“Hain ve haine, emanete hıyanet eden erkek ve kadının şahitliği kabul olmaz!”

(*Ve lâ meclûdin hadden ve lâ meclûdetin*)

“Kendisine yaptığı bi şer’î kabahatten dolayı hadd-i şer’î; sopa, değnek, meydan dayağı vurulmuş olan kimsenin şahitliği kabul olmaz!”

Çünkü bir kere suçlu artık, bir ceza yemiş. Onun şahitliği – kadın olsun erkek olsun– kabul olmaz.

(*Ve lâ zî gimrin alâ ahîhi*) “Müslüman kardeşine içinde kin tutanın şahitliği kabul olmaz. “

Belli zaten kin tutu mu kin tuttuğu için yalan söyleyecek. Ama sadece kin tuttuğu kimsenin aleyhindeki şahitliği değil, hiç kimsenin aleyhinde kabul olmaz! Çünkü kin tutan insan ölçüyü kaçırıyor demektir, onun hiçbir şahitliği esas olmaz!

(*Ve lâ mücerrebin aleyhi şehâdetü zûrin*) “Yalan şahitlik ettiği tecrübe ile sabit olmuş kimsenin de şahitliği kabul olmaz.”

“—Bir kere daha böyle bir şahitlik etti de yalan söylemişti bu kerata!” denir. Bir daha onun şahitliği kabul olmaz.

(*Velev kàniî mea âli'l-beyti lehüm*) “Bir evin ahalisiyle beraber oturup kalkan hizmetçi vs. gibi kimsenin şahitliği kabul olmaz.”

Çünkü tarafgir olur, ona taraf tutar. Hakikati tam söyleyemez. (*Ve la'z-zânîni fî velâin ve lâ karâbetin*) “Hakkı olmadığı hâlde, ‘Ben filancanın velisiyim, ben falancanın akrabasıyım!’ diyekendisinin akrabasından gayrıya intisap iddia edenin de —o da bir çeşit büyük yalan oluyor— şahitliği kabul olmaz!” dedi.

Demek ki hatırımızda kalacak olan bazı kimselerin, kötü huylu kimselerin şahitliğini mahkeme-i İslâmiyye kabul etmiyor. Şahitliği geçerli olmuyormuş.

c. Kadın Kocasının İzniyle Bağış Yapabilir

Ahmed ibn-i Hanbel, Nesei, İbn-i Mâce, Beyhakî rivayet etmiş, İbn-i Hibban’da da var. Peygamber SAS Efendimiz bu hadîs-i şerifte diyor ki:³

³ Neseî, *Sünen*, c.XII, s.49, no:3696; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VII, s.214, no:2379; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.135, no:6590; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.184, no:6727; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.215, no:211; Amr ibn-i Şuayb babasından, o da dedesinden.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IX, s.432, no:3080; Neseî, *Sünen*, c.XIII, s.309, no:2493; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.35, no:2320; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.60, no:11115; Abdullah ibn-i Amr RA’dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VII, s.215, no:2380; Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.V, s.501; Kâ'b ibn-i Mâlik RA’ın hanımından.

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XVI, s.53, no:16190.

لَا تَجُوزُ لِمَرْأَةٍ هِبَةٌ فِي مَالِهَا، إِلَّا بِإِذْنِ زَوْجِهَا؛
إِذَا مَلَكَ زَوْجُهَا عِصْمَتَهَا

(حم. ن. ه. عن ابن عمرو؛ ه. عن كعب بن مالك)

RE. 468/9 (*Lâ tecûzü li-imreetin hibetün fî mâlihâ, illâ bi-izni zevcihâ; izâ meleke zevcühâ ismetehâ.*)

(*Lâ tecûzü li-imreetin hibetün fî mâlihâ*) “Bir kadının, kocasının izni olmadan kocası onun nikâhına sahip olduğu müddetçe malında hibede bulunması caiz olmaz.”

Bu âyet-i kerîmede buyuruluyor ki:

وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ

(النساء: ه)

(*Ve lâ tü'tü's-süfehâe emvâlehüm*) “Aklı kıt olanlara mallarını vermeyin!” (Nisâ, 4/5) Har vurup harman savurur.

Hatta bizim Mehmed Zahid Kotku Hocamız Rh.A.derdi ki:

“—Bizim büyüklerimiz çoluk çocuğun alışverişini uygun bulmazlardı. Hani bayram yerinde, şurada burada çocuğa bir şey satıyorsun, bir şey alıyorsun. Çoluk çocuğun alışverişine itibar etmezlerdi. Çünkü fazla verir az verir, malın değerini bilmez; aldatılma ihtimali olur, o bakımdan uygun değildir.”

Zekâsı, aklı kıt oldu mu, malı har vurup harman savurur, yanlış verir. Kıymetli bir malı ucuz verir, ucuz bir şeyi pahalıya alır... O bakımdan kadın, eğer böyle bir durumu varsa malını -şuraya buraya verme meselesinde hibe meselesinde kocasının iznini alacak.

Ama aklı tam, şuuru yerinde, malın değerine vs. malik bir kimse, malında dilediği gibi tasarruf eder. Hanefî mezhebinde ve diğer iki mezhepte de başka şer'î delillerden yola çıkarak malına tam tasarruf tasrih edilmiştir.

d. Müslümanların Şahitliği

Bu hadîs-i şerifi Beyhakî Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

لَا تَجُوزُ شَهَادَةُ مِلَّةٍ عَلَى مِلَّةٍ، إِلَّا مِلَّةَ الْمُسْلِمِينَ؛
فَإِنَّهَا تَجُوزُ شَهَادَتُهُمْ عَلَى الْمِلَلِ كُلِّهَا

(الشيرازى فى اللقب، ق. عن أبى هريرة)

RE. 468/10 (*Lâ tecûzü şehâdetü milletin alâ milletin, illâ milleti'l-müslimîne; feinnehâ tecûzü şehâdetühüm ale'l-mileli küllihâ.*)

⁴ Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.163, no:20403; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.323, no:5434; Ukaylî, *Duafâ*, c.V, s.481, no:1294; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.364, no:7043; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.17, no:17754; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XVI, s.53, no:16189.

(Lâ tecûzü şehâdetü milletin alâ milletin)

“Bir milletin bir başka milletin aleyhine olan şahitliği kabul olmaz!”

Yahudi gidiyor, bir hristiyan aleyhinde şahit oluyor; kabul olmaz. Neden? Ayrı kültürlerde ayrı dinlerde oldukları için hakkı söylemeyebilir. (İllâ milleti'l-müslimîne) “Ancak müslüman milletin şahitliği kabul olur.” Çünkü Allah’tan korkar, şahitliğin ne demek olduğunu bilir, rûz-ı mahşerde Allah’ın huzuruna çıkacağını bilir.

(Feinnehâ tecûzü şehâdetühüm ale'l-mileli küllihâ) “Müslümanların bütün milletlere şهادeti câizdir.” Onlar Yahudi hakkında da şahitlik edebilir, hristiyan hakkında da şahitlik edebilirler. Başka bir kimse hakkında da onların şahitliği câiz olur.

e. Her Hadisi Herkese Söylemeyin!

İbn-i Abbas RA’dan, Efendimiz’in kısa bir nasihati. Buyuruyor ki:⁵

لَا تُحَدِّثُوا أُمَّتِي مِنْ أَحَادِيثِي إِلَّا بِمَا تَحْمِلُهُ
عُقُولُهُمْ

(أبو نعيم عن ابن عباس)

⁵ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.17, no:7312; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.242, no:29284; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XVI, s.56, no:16197.

RE. 468/11 (*Lâ tuhaddisû ümmetî min ehâdîsî, illâ bimâ tahmiluhû ukûlühüm.*)

“Ümmetime benim sözlerimden, onların akıllarının kavrayamayacağı hadisleri söylemeyin, rivayet etmeyin!”

İnsanlar derece derece oluyor. Hatta tahsilli kimse üniversiteye gelmiş, karşında sıralarda oturuyor, dersi anlatıyorsun. Senelerin tecrübesi var, hocasın biliyorsun. Yumuşak yumuşak, tane tane dersi anlatıyorsun. Arkadan birisi kalkıyor:

“—Hocam anlamadım, bir daha anlatır mısınız?”

Anlayamıyor, o da dersi dinliyor anlamak istiyor, anlayamıyor. Tahsillisi böyle olursa, halktan bir kimse ya anlar ya anlamaz.

Vur dersin kırar, tut dersin yutar; avamdan oldu mu ne yapacağı belli olmaz.

“—Namazda konuşursan namaz bozulur.” diye biz fıkıhın hükmünü konuşuyoruz.

Yeni talebeliğe başlamış bir arkadaş anlattı:

Yurtta biz sünneti kıldık, farza öteki arkadaşlar abdest alsın diye bekliyoruz. Biz konuştuk.

“—Tamam, sizin kıldığınız sünnetiniz bozuldu. “

“—Niye?” dedik.

“—İşte, hakkında hüküm var, fıkıh şöyledir, böyledir...”

“—Neymiş?”

“–İşte iki namaz arasında, namaz arasında konuştunuz.” dedi. Konuştuk ama biz selam verdik, namazdan çıktık, bitti. İyi anlamamış daha, selâm vermeden namazın rekâtları içinde konuşursa, namazın bozulacağı meselesini anlayamamış. Biz sünneti kıldık, farzı bekliyoruz. Burada birbirimize bir şey konuştuk diye sünnetin bozulduğunu iddia ediyor. İnsanın akli eksik oldu mu yanlış şeyler düşünebilir.

O bakımdan insanlara akılları ölçüsünde konuşmak gerekir, anlayabileceği tarzda konuşmak gerekir. Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerifinde diyor ki;

“–Akıllarının kavrayamayacağı şeyleri onlara benden nakletmeyin!”

كلموا الناس على قدر عقولهم

(*Kellimü'n-nâse alâ kadri ukûlihim*) “İnsanlara akılları ölçüsünde söz söyleyin!”

“–Tamam, sen bunu böyle yap, şu şöyledir...”

İnce detay, teferruat, şunu bunu anlatırken akli bir kayar, ne yapacağını şaşırır. Yapma dediğini yapar, yap dediğini yapmaz, karıştırır. Onun için halkın akıl seviyesini düşünerek konuşmak lazım.

Bizim Mehmed Zahid Kotku Hocamız Rh.A. de bu *Râmûz-u Şerif*'in okutulma müsaadesini lütfederken;

“—İstediğini hadisi oku evlâdım, istediğini geçebilirsin.” dedi. Hadîs-i şeriflerin hepsini tabii Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin

Hocamız seçmiş ama, “İstediğini geçebilirsin!” dedi.

f. Süt Kardeşliği

İslâm’da bir öz kardeşlik vardır, bir de süt kardeşliği vardır. Bir kadın iki çocuğu emzirmişse o zaman onlar süt kardeşi olur ve onların birbirlerine nikâhlanması olmaz. “Süt kardeşiyle nikâhlanamaz!” diye âyet-i kerimede bildirilmiştir.

Süt kardeşi olma meselesi hakkında bir hadis-i şerif. Ahmedibn-i Hanbel, Müslim, Tirmizî, Ebû Davud, Neseî, İbn-i Mâce Hz. Âişe Validemiz’den rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

---

⁶ Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.I, s.124, no:248; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.39, no:4226; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.176, no:967; Ziyâü’l-Makdîsî, *el-Ehâdîsü’l-Muhtâre*, c.I, s.444, no:875; Ukaylî, *Duafâ*, c.VII, s.433, no:1765; Şâşî, *Müsned*, c.I, s.62, no:44; Hz. Zübeyr ibn-i Avvâm RA’dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.369, no:1069; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.V, s.450, no:1766; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.95, no:24688; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.VII, s.455, no:15404; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.175, no:13; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.40, no:4227; Ebû Avâne, *Müsned*, c.III, s.116, no:4411; İbnü’l-Ca’d, *Müsned*, c.I, s.184, no:1198; Taavî, *Müşkilü’l-Âsâr*, c.X, s.161, no:3946; Hz. Aişe RA’dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.343, no:2180; Şafii, *Müsned*, c.I, s.221, no:1080; Ziyâü’l-Makdîsî, *el-Ehâdîsü’l-Muhtâre*, c.III, s.482, no:288; Ukaylî, *Duafâ*, c.VII, s.434, no:1766; Rûyânî, *Müsned*, c.IV, s.21, no:1321; Abdullah ibn-i Zübeyr RA’dan.

لَا تَحْرِمُ الْمَصَّةُ وَلَا الْمَصَّتَانِ

(حم. م. د. ت. ن. ه. وابن جرير عن عائشة؛ ن. حب. وابن جرير، طب. ض. وأبو نعيم في المعرفة

عن الزبير؛ الشافعي، حم. وابن جرير، طب. ض. عن ابن الزبير)

RE. 468/12 (*Lâ tuharrimü'l-messatü vele'l-messatâni*) “Memeden bir defacık hüp diye emmek veya iki defa emmekten süt kardeşliği olmaz.”

Bu hususta bizim Hanefî mezhebimizde büyüklerimiz, âyet-i kerîmede;

وَأَخَوَاتُكُمْ مِّنَ الرَّضَاعَةِ

(النساء: ٢٣)

(*Ve ahavâtüküm mine'r-radâati*) “Emzirmeden olan kız kardeşlerinizin de nikâhı size haram kılındı.” (Nisâ, 4/23) buyuruluyor diye umumi zikredildiği için, az veya çok da olsa artık evlenme olmaz, diye hüküm çıkarmış.

Başka öbür mezheplerde, bazılarında bu hadîs-i şerife uygun olarak:

“—En aşağı beş defa emmiş olması lazım, azlıktan kurtulması lazım.” gibi bir hüküm çıkarmışlar, buna dikkat edilsin.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VI, s.66, no:1930; Ümmü'l-Fadl RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.273, no:15672; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.59, no:16207.

Bir insanı annesi emzirir ama bazen de annesi hasta olur, sütü gelmez filan; bir başkası emzirir. O zaman o süt anne olur. O süt anne, bir başkasını da emzirdi mi bu sefer süt kardeşliği tahakkuk eder. Süt kız kardeşinin ötekisi ile nikâhı düşmez, buna dikkat etmek lazım. Bu, İslâm'da önemli bir meseledir.

g. Perşembe Günü Hacamat Olmayın!

Deylemî ve Hatîb-i Bağdadî, İbn-i Asâkir İbn-i Abbas RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz perşembe günü hacamat olmamayı emrediyor:⁷

لَا تَحْتَجِمُوا يَوْمَ الْخَمِيسِ، فَإِنَّهُ مَن نُّيَحْتَجِمُ فِيهِ هُ
فَيَنَالُ هُ مَكْرُوهٌ، فَ لَ يَلُومَنَّ إِلَّا نَفْسَهُ

(الشيرازى فى اللقباب، خط. والديلمى، كر. عن ابن عباس)

(*Lâ tehtecimû yevme'l-hamîsi, feinnehû men yehtecim fîhi feyenâluhû mekrûhün, felâ yelûmenne illâ nefsehû.*)

(*Lâ tehtecimû yevme'l-hamîsi*) “Perşembe günü hacamat olmayınız; (*feinnehû men yehtecim fîhi feyenâluhû mekrûhün*) çünkü perşembe günü hacamat olan kimsenin başına

⁷Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.42, no:7403; Hatîb-i Bağdadî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.344, no:1451; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XV, s.165; Ebü's-Şeyh, *Tabakâtü'l-Muhaddisîn*, c.IV, s.124, no:1106; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.18, no:28159; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.55, no:16194.

hoşlanmayacağı bir durum gelirse, (*felâ yelûmenne illâ nefsehû*) bu hacamattan dolayı başkasına kabahat bulmasın. Ancak kendisini kınasın, başkasına bir söz söylemesin. Perşembe günü hacamat olmayın!” buyurmuş.

Hacamat olmak, kan aldirmek demek. Eskilerin pek yaptığı bir şeydir. Çeşitli usulleri var. Kalbe çok faydası olur ve insanın sıhhat kazanmasına vesile olur diye kan alıyorlar, onun zamanıyla ilgili bu hadîs-i şerif varid olmuş.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi Peygamber Efendimiz’in sünnetine vakıf ve âşına kullar eylesin... Peygamber Efendimiz’in sünnetine hüsn-ü ittibâ edenlere, Efendimiz’in sünnetini güzel bir tarzda icrâ edenlere Allah-u Teâlâ Hazretleri şehid sevapları verecek. O şehid sevaplarını almayı cümlemize nasip eylesin...

Fâtiha-i Şerife mea’l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es’ad COŞAN

07. 09. 1986 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

